

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl dne 14. března 2018 v neveřejném zasedání o dovolání obviněného **Mgr. L [redacted] V [redacted] Ph.D.**, nar. [redacted] v [redacted], trvale bytem [redacted] proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2017, č. j. 12 To 246/2017-301, v trestní věci vedené u Okresního soudu Praha-západ pod sp. zn. 14 T 25/2017, t a k t o:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **o d m í t á**.

O d ů v o d ň ě n í :

I

Rozsudkem Okresního soudu Praha-západ ze dne 28. 4. 2017, č. j. 14 T 25/2017-283, byl obviněný [redacted] L [redacted] V [redacted] [redacted] uznán vinným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Podle § 185 odst. 2 tr. zákoníku byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 let s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 5 let. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená H [redacted] V [redacted] s nárokem na náhradu škody odkázána do řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný odvolání, z jehož podnětu Krajský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 12 To 246/2017, kdy napadený rozsudek částečně zrušil, a to pouze ve výroku o trestu. Nově rozhodl tak, že obviněnému uložil trest odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 3 let.

Obviněný se trestného činu dopustil tím, že (zkráceně uvedeno) dne [redacted] v době [redacted] v rodinném domě na adrese [redacted] v úmyslu vykonat proti její vůli soulož na manželce H [redacted] V [redacted] (dále také jen poškozená) k ní přistoupil, objal ji kolem ramen se slovy, že jí to bude „rajcovat“, majíc erekci povalil ji na zem, kde hodlal na ní vykonat soulož, snažil se jí roztáhnout nohy, roztrhal jí kalhoty včetně spodního prádla, a to přesto, že mu kladla fyzický i verbální odpor a prosila jej, aby svého jednání zanechal. V průběhu potyčky vytrhl obviněný poškozené chomáč vlasů. K dokonání soulože nedošlo, jelikož jej poškozená přesvědčila, že musí na toaletu a následně utekla z domu a přivolala pomoc. V důsledku sexuální agrese utrpěla poškozená povrchové oděrky po celém těle, ulomila si nehet, utrpěla psychický otřes a v důsledku toho vyhledala lékařskou pomoc.

II

Rozsudek odvolacího soudu napadl dovoláním obviněný L V s odkazem na dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Uvedl, že nebylo prokázáno, že by byla naplněna objektivní a subjektivní stránka trestného činu. Nebyl předložen žádný přímý důkaz, který by bez důvodných pochybností prokazoval jeho vinu. Předložené důkazy pak netvoří uzavřený řetězec, na základě kterého by bylo prokázáno, že spáchal předmětný skutek. Uvedl, že o patro výše, kde mělo dojít k pokusu znásilnění, spaly dvě nezletilé děti a pokud by chtěl vykonat na poškozené soulož, musel by si být vědom toho, že křik by děti vzbudil. Navíc měla za pár minut dorazit L S, která jim měla pomoci s řešením rodinné krize. Je tedy nepředstavitelné, aby akt vynucené soulože vykonal pár minut před příjezdem očekávané návštěvy. L S byla pozvána jako profesionálka na poli rodinných vztahů a za této situace je i logické, že se pokusil použít psychologickou terapii pevného objetí. Kdyby skutečně chtěl vykonat na manželce proti její vůli soulož, nedovolil by jí, aby se vymanila z jeho sevření. Nebylo tak bez důvodných pochybností prokázáno, že by bylo jeho chování sexuálně motivované. Nebyly provedeny dostatečné důkazy, aby věc byla náležitě objasněna. S ohledem na to, že byl uznán vinným především s důrazem na jediný věrohodný důkaz, a to znalecký posudek z oboru textilie, měl soud prvního stupně nechat vypracovat revizní posudek k ověření, zda jsou závěry tohoto znaleckého posudku správné. Dále měl být proveden znalecký posudek z oboru psychiatrie či psychologie, který by zjistil, zda mohla být výpověď poškozené vykonstruovaná a účelově zkreslená. Celé obvinění je vyvrcholením frustrace poškozené, ke které došlo v souvislosti s krizí manželství a jeho mimomanželským vztahem. Rovněž je možné, že poškozená trpí psychickým onemocněním.

Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek Okresního soudu Praha-západ ze dne 28. 4. 2017, č. j. 14 T 25/2017-283, jakož i rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2017, č. j. 12 To 246/2017-301, a soudu prvního stupně přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání uvedla, že obviněný ve svém dovolání opakuje svou obhajobu, kterou uplatnil v předchozích fázích trestního řízení. Jeho jednání bylo prokázáno především výpovědí poškozené H V a dalších svědků L S a J V, kteří potvrdili duševní stav poškozené v době, kdy po incidentu přišla žádat o pomoc. Výpověď poškozené byla v souladu s protokoly o ohledání místa činu a vydání věcí. I závěry znaleckého posudku potvrdily verzi poškozené. O závěrech znalce soud nepochyboval. Způsob poškození oblečení jednoznačně potvrzuje sexuální motiv jednání obviněného, který se v dovolání zabývá prakticky výlučně otázkami skutkovými. Skutkové závěry jsou náležitě podepřeny výsledky provedeního dokazování. Svými námitkami se domáhá odlišného způsobu hodnocení zásadních důkazů, konkrétně vykládá provedené důkazy jinak a z tohoto odlišného posouzení vyvozuje odchylné skutkové okolnosti. Takové námitky však směřují proti skutkovému základu výroku o vině a jako takové nevyhovují žádnému ze zákonných dovolacích důvodů. Dovolání tak bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř. a státní zástupkyně navrhla, aby bylo podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítnuto.

III

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné (§ 265a tr. ř.), bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.] a v zákonné lhůtě (§ 265e tr. ř.), splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), avšak je nedůvodné.

Je vhodné připomenout, že dovolání není běžný opravný prostředek a neplní funkci „dalšího odvolání“. Dovolání je mimořádný opravný prostředek, který na rozdíl od odvolání není možné podat z jakéhokoli důvodu, nýbrž jen z některého z důvodů uvedených v § 265b tr. ř. Zákonný dovolací důvod je relevantně uplatněn za předpokladu, že jsou s ním spojeny konkrétní námitky, které mu odpovídají svým obsahem. Žádný z dovolacích důvodů se nevztahuje ke skutkovým zjištěním, k hodnocení důkazů ani k procesnímu postupu soudu při provádění důkazů. Dovolání jako mimořádný opravný prostředek je určeno k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí, a nikoli k tomu, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla přezkoumávána ještě třetí instancí. Skutkové námitky tudíž nejsou dovolacím důvodem.

Z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Směřuje-li dovolání proti odsuzujícímu rozhodnutí, pak tomuto dovolacímu důvodu obsahově odpovídají pouze námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným. Předmětem právního posouzení totiž je skutek, tak jak ho zjistily soudy, a nikoli jak ho prezentuje či jak se jeho zjištění dožaduje dovolatel.

V podaném dovolání obviněný uplatnil jedinou námitku v tom smyslu, proč by uvedený skutek (blíže popsáný v rozsudku soudu prvního stupně) nevykazoval zákonné znaky uvedeného trestného činu, a to neprokázání jeho subjektivní stránky. Takto koncipovaná námitka obsahově odpovídá dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V dovolání obviněný opakuje námitky z předchozích fází řízení. V některých částech se dokonce dovolání doslovně shoduje s podaným odvoláním. Své dovolání postavil především na námitce, že neměl v úmyslu na poškozené vykonat soulož, nýbrž praktikovat terapii pevného objetí. Poukázal na skutečnost, že měla do domu přijít I. S. která jim měla pomoci s řešením rodinné krize a je tudíž nelogické, aby se o vynucený pohlavní styk pokoušel právě v dobu, kdy má do domu přijít další osoba a kdy o patro výše spaly dvě nezletilé děti. Tuto obhajobu opakuje obviněný v průběhu celého trestního řízení. Soudy se s ní jasně vypořádaly, jelikož byla vyvrácena jak znaleckým posudkem, tak výpověďmi svědků a poškozené. Domáhá se odlišného hodnocení důkazů a žádá vypracování revizního znaleckého posudku. Ve znaleckém posudku však nejsou rozpory, jeho závěry znalec u hlavního líčení obhájil a na všechny dotazy odpověděl. Rozhodnutí odvolacího soudu stran nevypracování revizního posudku tak lze hodnotit jako správné. Znalec se vyjádřil k mechanismu vzniku poškození kalhot a spodního prádla poškozené. Uvedl,

že je nepravděpodobné, že by k takovému poškození došlo způsobem, jaký uvedl obviněný. Znalecký posudek tak koresponduje s výpovědí poškozené, která uvedla, že ji obviněný povalil na zem a na zemi roztrhl kalhoty a spodní prádlo. Dle závěru znalce k roztržení bylo třeba dlouhého trhnutí, a aby takové bylo možné vestoje, musela by trhající osoba být v hlubokém předklonu nebo úklonu. K poškození nemohlo dojít v důsledku náhodného zachycení za kapsu, v takovém případě by bylo poškození jiné. S dalším návrhem na doplnění dokazování znaleckým posudkem na osobu poškozené se odvolací soud rovněž vypořádal, když správně uvedl, že takový posudek by byl v řízení jednoznačně nadbytečný, neboť o duševním zdraví poškozené nejsou pochybnosti. Lze shrnout, že dovoláním se obviněný domáhá zejména odlišného hodnocení provedených důkazů a takovéto námitky pro svou vyloženě skutkovou povahu stojí mimo rámec dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný tedy sice formálně deklaroval tento dovolací důvod, ale jinak uplatnil zejména námitky, které mu co do svého obsahu neodpovídají. Předmětem právního posouzení, jehož nesprávnost lze namítat, je skutek tak, jak ho zjistily soudy.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zásadně nezasahuje do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně. Učinit tak může jen zcela výjimečně, jestliže to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. V takovém případě má zásah Nejvyššího soudu do skutkových zjištění podklad v ustanoveních čl. 4 (základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci) a čl. 90 (soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům) Ústavy České republiky.

Podle judikatury Ústavního soudu mohou nastat v podstatě tři skupiny vad důkazního řízení, jež mohou mít za následek porušení práva na spravedlivý proces. Jde jednak o takzvané opomenuté důkazy, kdy soudy buď odmítly provést důkaz navržený účastníkem řízení, aniž by svůj postup věcně a adekvátně stavu věci odůvodnily, nebo kdy sice provedly důkaz, avšak v odůvodnění svého rozhodnutí jej vůbec nezhodnotily. Druhou skupinu tvoří případy, kdy důkaz, respektive jeho obsah, není získán procesně přípustným způsobem, a jako takový neměl být vůbec pojat do hodnotících úvah soudů. Konečně třetí oblast zahrnuje případy svévolného hodnocení důkazů, tj. když odůvodnění soudních rozhodnutí nerespektuje obsah provedeného dokazování, dochází k tzv. deformaci důkazů a svévoli při interpretaci výsledků důkazního řízení.

Žádnou z těchto vad důkazního řízení Nejvyšší soud v dané věci neshledal. Mezi skutkovými zjištěními Okresního soudu Praha-západ, z nichž v napadeném rozsudku vycházel i Krajský soud v Praze, na straně jedné, a provedenými důkazy na straně druhé, není žádný, natož extrémní rozpor. To obviněný ani výslovně nenamítal. Uvedl, že nebylo provedeno dostatečné dokazování a nebyly provedeny navržené důkazy. Tyto důkazy byly navrženy až v odvolacím řízení a odvolací soud se s nimi vypořádal na straně 4 svého rozhodnutí. Skutková zjištění obou soudů mají v provedených důkazech odpovídající obsahový podklad. Soudy prvního a druhého stupně hodnotily důkazy ve shodě s jejich obsahem, vypořádaly se s rozpory v důkazech, nedopustily se žádné deformace důkazů ani jinak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. a své hodnotící úvahy jasně, srozumitelně a logicky vysvětlily. Není přitom úkolem Nejvyššího soudu jako soudu dovolacího,

aby jednotlivé důkazy znovu podrobně reprodukoval, rozebíral, porovnával, přehodnocoval a vyvozoval z nich vlastní skutkové závěry. Soudy se přesvědčivě vypořádaly s obhajobou obviněného. Jestliže v dovolání obviněný tuto obhajobu opakuje, lze proto odkázat na odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů, které se přehledně a výstižně vypořádaly s jednotlivými aspekty obhajoby obviněného a s jeho návrhy na doplnění dokazování.

Pokud jde o jedinou hmotně právní námitku obviněného o neprokázání subjektivní stránky daného zločinu, Nejvyšší soud jí nemohl přisvědčit. Z řádně zjištěného skutkového stavu uvedeného ve výroku o vině úmysl obviněného donutit poškozenou násilím k souloži jednoznačně vyplývá. Jeho jednání neodpovídalo pouze tvrzenému tzv. pevnému objetí, ale bylo zjevně sexuálně motivované a směřovalo k dosažení pohlavního styku. Potvrzuje to již slovní projev obviněného na samém počátku jednání, jednoznačně svědčící o sexuální motivaci a nikoliv o snaze uvolnit emoční tenzi. V souladu s tím je pak následné jednání obviněného, zejména povalení poškozené na zem, roztržení kalhot včetně spodního prádla, a to vše ve stavu sexuálního vzrušení obviněného, které poškozená také vnímala. Odvolací soud proto správně konstatoval, že se obviněný zřetelně snažil i za slovních projevů dosáhnout sexuálního uspokojení. Námitka obviněného o neprokázání subjektivní stránky, kterou navíc do značné míry zakládá na své vlastní a soudy vyvrácené verzi průběhu celé události, je proto zjevně neopodstatněná a není ve věci dán uplatněný důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Právo obviněného na spravedlivé řízení nebylo nijak porušeno tím, že na podkladě provedených důkazů soudy učinily závěr, že obviněný je pachatelem předmětného činu. To, že obviněný nesouhlasí se skutkovými zjištěními soudů a že se neztotožňuje se způsobem, jímž soudy hodnotily důkazy, není dovolacím důvodem.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší soud, když nebyl ve věci zjištěn extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními soudů a bylo prokázáno také úmyslné zavinění obviněného, dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud rozhodl v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 14. března 2018

JUDr. Michal Mikláš v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Alžběta Denkerová